

سوالات تشریحی

- ۱- دوره متقدم و دوره متأخر در تفکر عقلانی اسلامی به چه دوره هایی اطلاق می شود؟
می توان از آغاز ظهور اسلام تا ابتدای حکومت صفویان را دوره متقدم بدانیم و از عصر صفویه تا دوره معاصر را دوره متأخر بشماریم.
- ۲- آغاز حکومت صفویه در ایران چه نتایج و پیامد مهم فلسفی به همراه داشت؟
پس از دوره ای طولانی از کشمکش های اجتماعی، که در پی حمله مغول پیش آمد، با آغاز حکومت صفویه، ایران به نوعی ثبات و پایداری رسید. همین امر سبب شد که در پایتخت صفویان، یعنی اصفهان، علم و دانش رونق بگیرد و فیلسوفان بزرگی ظهور کنند و فلسفه وارد مرحله جدیدی شود.
- ۳- هدف میرداماد چه بود؟ (مشرّب و روش میرداماد را بنویسید.)
میرداماد فیلسوفی مشایی بود که می خواست حکمت مشاء را با حکمت اشراق درآمیزد و فلسفه مشائی را تفسیری اشراقی کند.
- ۴- مشرب فلسفی شیخ بهایی و میرداماد چه تاثیری بر ملاصدرا گذاشت؟
مشرّب این دو استاد گران قدر که علاوه بر علوم روز، در عرفان و انوار قلبی هم از نوادر روزگار بودند، روح و جان ملاصدرا را با ذوق و عرفان نیز آشنا و دمساز کرد. در این دوره بود که صدرا به درک جدیدی از علم و معرفت نائل شد
- ۵- موضوع کتاب اسفار اربعه ملاصدرا چیست؟
ملاصدرا در این کتاب، ضمن بیان نظر فلاسفه، نظرات ابداعی و مستقل خود را تبیین می کند و با الهام از سفر چهار مرحله ای عارفان، این کتاب تقسیم بندی و تنظیم شده و در نه جلد به چاپ رسیده است.
- ۶- موضوع دو کتاب المشاعر و حدوث العالم ملاصدرا به ترتیب چیست؟
اولی درباره وجود و موضوعات پیرامون آن و دومی درباره چگونگی خلق جهان از نظر فلسفی
- ۷- فلسفه ای که ملاصدرا بنیان گذاشت رسماً چه نامیده می شود و نتیجه چیست؟
حکمت متعالیه که نتیجه تکاملی دو مشرب گذشته، «فلسفه مشاء» و «فلسفه اشراق» و نیز انس دائمی وی با وحی الهی و قرآن کریم بود.
- ۸- روش تحقیق حکمت متعالیه را به اختصار بنویسید.
درشخصیت وجودی ملاصدرا برهان عقلی، شهود قلبی و وحی قرآنی با هم الفت یافته و از این الفت، فلسفه ای برآمده که سرآمد فلسفه های قبل است.
- ۹- چرا بهره مندی ملاصدرا از عرفان و شهود یا وحی قرآنی، فلسفه او را از معیارهای پذیرفته شده در دانش فلسفه تهی نمی سازد و به عرفان یا کلام تبدیل نمی کند؟
زیرا وی در مقام فیلسوف می داند که میزان و ملاک فلسفی بودنِ یک متن یا سخن، این است که اولاً هر مبحثی که طرح می کند، به موضوع فلسفه، یعنی موجود بما هو موجود، مربوط باشد و به آن برگردد. ثانیاً متکی بر عقل و استدلال عقلی باشد، نه شهود قلبی و بیان نقلی.
ملاصدرا این اصل را در آثار فلسفی خود، به خصوص در اسفار، مراعات کرده و در هر موردی که از شهود یا وحی الهی بهره برده، از این دو منبع نه به عنوان پایه استدلال بلکه به عنوان تأیید و شاهد کمک گرفته است.
- ۱۰- با توجه به دیدگاه ملاصدرا، میزان و ملاک فلسفی بودنِ یک متن یا سخن چیست؟
اولاً هر مبحثی که طرح می کند، به موضوع فلسفه، یعنی موجود بما هو موجود، مربوط باشد و به آن برگردد. ثانیاً متکی بر عقل و استدلال عقلی باشد، نه شهود قلبی و بیان نقلی.
- ۱۱- منابع حکمت متعالیه ملاصدرا را بنویسید.
فلسفه مشاء، به خصوص اندیشه های مستدل و قوی ابن سینا. - حکمت اشراق، اندیشه های شیخ شهاب الدین سهروردی.
عرفان اسلامی، به خصوص اندیشه های محیی الدین عربی - تعالیم قرآن کریم و احادیث منقول از رسول خدا و ائمه اطهار(ع).

۱۲- بنیادی ترین اصل فلسفی ملاصدرا کدام اصل است و بر چه مباحث فلسفی تأثیری عمیق داشته و رنگ دیگری به آنها داده است؟

اصالت وجود - بر مباحثی مانند رابطه علت و معلول، واجب و ممکن، مراتب عالم هستی و حرکت

۱۳- نظریه اصالت وجود ملاصدرا را با ذکر مثال توضیح دهید.

ملاصدرا طی مباحث مفصلی ثابت می کند که واقعیت خارجی، مصداق مفهوم « وجود » است. به عقیده ملاصدرا، آنچه واقعیت خارجی را تشکیل می دهد، وجود است نه ماهیت، و از آنجا که هر وجودی با تعینی خاص در خارج به دست می آید؛ مثلاً وجود انسان ویژگی ها و تعینات خاصی دارد که « ماهیت » هست، از این تعین خاص مفهوم زمینه ساز مفهوم انسان در ذهن ماست و وجود اسب ویژگی ها و تعینات دیگری دارد که مفهوم اسب را به ذهن ما می آورد. پس، آنچه واقعیت خارجی را تشکیل می دهد و در خارج اصالت دارد، وجود انسان و اسب و مانند آنهاست نه ماهیت. ماهیت انسان و اسب، مفهومی است که از این وجودها انتزاع می شود.

۱۴- وحدت حقیقت وجود نزد ملاصدرا را توضیح دهید.

ملاصدرا با تکیه بر اصالت وجود می گوید حال که « اصالت » با « وجود » است و وجود هم امری واحد و وجه مشترک همه اشیاست، پس، واقعیت خارجی امری واحد است. این حقیقت واحد همان اصل هستی اشیاست و اشیا و موجودات مختلف در حقیقت هستی با هم وحدت دارند.

۱۵- نظریه تشکیک وجود ملاصدرا را با ذکر مثال توضیح دهید.

وجود، حقیقتی واحد است اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد و به اصطلاح منطق دانان، حقیقتی مشکک است. تشکیک وجود، شدت و ضعف داشتن وجود مانند شدت و ضعف در نور است. نور، حقیقتی یگانه است اما شدت و ضعف دارد. در عین حال، شدت و ضعف نور از حقیقت نور خارج نیست. نور از همان جهت که نور است قوی است؛ نه اینکه با چیزی ترکیب شده و قوی شده باشد، و نور از همان جهت که نور است ضعیف است؛ نه اینکه با چیزی مثل تاریکی ترکیب شده و ضعیف شده باشد. زیرا تاریکی همان نبود نور است. وجود هم همین گونه است.

وجود قوی با چیزی خارج از خود ترکیب نشده است، زیرا خارج از وجود، چیزی نیست، وجود ضعیف هم به همین ترتیب.

۱۶- با توجه به مبانی حکمت متعالیه، منظور از تشکیک وجود چیست؟ (امتحان نهایی خرداد ۹۸)

۱۷- در حکمت متعالیه با کمک نظریه تشکیک وجود، اختلاف موجودات چگونه تفسیر شده است؟ (امتحان نهایی دی ۹۷)

۱۸- در حکمت متعالیه با کمک نظریه تشکیک وجود، اختلاف موجودات چگونه تفسیر می شود؟ (امتحان نهایی شهریور ۹۸)

وجود، حقیقتی واحد است اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد و به اصطلاح منطق دانان، حقیقتی مشکک است. تشکیک وجود، شدت و ضعف داشتن وجود مانند شدت و ضعف در نور است.

۱۹- تلاش فلاسفه بزرگ صدرایی جهت روشن نگه داشتن مشعل پرفروغ حکمت متعالیه چه بود و چه کسانی در این زمینه نقش داشتند؟

فلاسفه بزرگ صدرایی تلاش کردند نظرات عمیق و گاه پیچیده ملاصدرا را تحلیل و تبیین کنند و به دانشجویان فلسفه آموزش دهند؛ تا اینکه این میراث عظیم فلسفه به روزگار معاصر رسید. در این روزگار نیز حکمایی مانند میرزا ابوالحسن رفیعی قزوینی، میرزا مهدی آشتیانی، آقامیرمحمد کاظم عصار و آقا محمدرضا قمشه ای مشعل پرفروغ حکمت را روشن نگه داشتند و به نسل امروز رساندند.

۲۰- مباحث کتاب « اصول فلسفه و روش رئالیسم » علامه طباطبایی چه بود؟

علامه در این کتاب نه تنها ارکان ماتریالیسم را نقد می کند بلکه یک دوره فلسفه اسلامی را به گونه ای ارائه می دهد که پاسخ گوی مسئله های روز هم باشد.

۲۱- هر یک از موارد سمت راست با کدام یک از گزینه ها در سمت چپ مرتبط است؟ (امتحان نهایی خرداد ۹۸)

الف) نویسنده کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم ۱- ملاصدرا

ب) حکمت متعالیه را بنیان نهاد. ۲- علامه طباطبایی

الف: ۲ ب: ۱

سوالات پاسخ کوتاه

- ۱- رقیب همیشگی فلسفه ، کدام علم بود ؟ علم کلام
- ۲- هدف متکلمین چه بود ؟ می خواستند از طریق عقل و استدلال از معارف دینی دفاع کنند.
- ۳- کدام گروه با فلسفه مخالف بودند و از فیلسوفان انتقاد می کردند ؟ بسیاری از متکلمان
- ۴- چه عاملی سبب شد که فلسفه پس از ابن سینا، در بخش هایی از جهان اسلام به رکود بنشیند ؟ برخی از انتقادهای شدید متکلمان
- ۵- در چه سرزمینی، انتقادهای متکلمان ، تأثیر کمتری داشت و فلسفه همچنان زنده ماند ؟ در ایران
- ۶- دو فیلسوف مشهور از فیلسوفان بزرگ عصر صفویه را نام ببرید . میرداماد - ملاصدرا - شیخ بهایی - میرفندرسکی
- ۷- میرداماد و محمد بن ابراهیم قوامی شیرازی به ترتیب ملقب به چه القابی شدند؟ میرداماد - ملاصدرا و صدرالمتألهین
- ۸- صاحب و مؤسس حکمت متعالیه چه فیلسوفی است؟ ملاصدرا (صدرالمتألهین)
- ۹- بنیان گذار حوزه فلسفی اصفهان چه نام دارد؟ میرداماد
- ۱۰- ملاصدرا ابتدا به حلقه درس چه کسی پیوست و سپس به پیشنهاد استاد خود ، فلسفه را نزد چه کسی آموخت ؟ شیخ بهایی - میرداماد
- ۱۱- میرداماد چگونه فیلسوفی بود ؟ فیلسوفی مشائی
- ۱۲- مفسر فلسفه اسلامی به روش اشراقی که بود ؟ میرداماد
- ۱۳- دو اثر از آثار فلسفی ملاصدرا را نام ببرید . اسفار اربعه - شواهد الربوبیه
- ۱۴- از کدام اثر فلسفی ملاصدرا به عنوان دایره المعارف فلسفی یاد می شود ؟ الاسفار الاربعه (اسفار).
- ۱۵- ملاصدرا در کدام کتاب، ضمن بیان نظر فلاسفه، نظرات ابداعی و مستقل خود را تبیین می کند؟ اسفار
- ۱۶- نویسنده کتاب شواهد الربوبیه کیست ؟ امتحان نهایی شهریور ۹۸ ملاصدرا
- ۱۷- موضوع کتاب شواهد الربوبیه چیست و به چه شیوه ای تدوین شده است ؟ فلسفی است که با شیوه اشراقی تدوین شده است.
- ۱۸- نام دو کتاب ملاصدرا در زمینه قرآن کریم را بنویسید . مفاتیح الغیب و اسرار الآیات
- ۱۹- کتاب المبدأ والمعاد ملاصدرا شامل چه مباحثی است ؟ مباحث خداشناسی و معادشناسی
- ۲۰- سه مورد از اصول فلسفی ملاصدرا را نام ببرید . اصالت وجود - تشکیک وجود - حرکت جوهری
- ۲۱- مفاهیمی که از هر چیز خارجی به ذهن ما متبادر می شود کدامند ؟ وجود و ماهیت
- ۲۲- به ترتیب ، کدام مفهوم بیانگر جنبه تمایز و اختلاف اشیاست و کدام مفهوم وجه وحدت آنها را بیان می کند ؟ ماهیت و وجود
- ۲۳- به ترتیب ، کدام مفهوم بیانگر وحدت موجودات و کدام یک بیانگر کثرت آنهاست ؟ وجود و ماهیت
- ۲۴- کدام فلسفه به عنوان آخرین دستاورد فلسفه اسلامی در مراکز علمی و آموزشی محور تدریس قرار گرفت؟ فلسفه صدرا و حکمت متعالیه
- ۲۵- از میان فلاسفه معاصر، حوزه درس کدام شخصیت در قم یکی از پررونق ترین حوزه های فلسفی بود؟ حضرت امام خمینی (ره)
- ۲۶- یکی از این شخصیت های بزرگی که سال ها از محضر درس امام خمینی(ره) استفاده کرده و بر اساس آن پایه های فلسفی خود را استوار ساخت چه کسی بود ؟ استاد شهید مطهری
- ۲۷- از چه کسی به عنوان بزرگ ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی نام برده می شود؟ علامه طباطبایی
- ۲۸- یکی از فلاسفه بزرگ اروپایی که در جلسات متوالی و مکرری به حضور علامه طباطبایی رسید که بود ؟ هانری کرین

جاهای خالی را با استفاده از کلمات مناسب کامل کنید.

- ۱- فلسفه، در ابتدا رقیبی به نام .... داشت و ..... می خواستند از طریق عقل و استدلال از معارف دینی دفاع کنند. علم کلام - متکلمین
- ۲- بسیاری از متکلمان با فلسفه .... بودند و از فیلسوفان ..... می کردند. مخالف - انتقاد
- ۳- برخی از انتقادهای متکلمان چنان شدید بود که فلسفه را پس از..... در بخش هایی از جهان .... به رکود کشاند. ابن سینا- اسلام
- ۴- در .....، انتقادهای متکلمان، تأثیر کمتری داشت و فلسفه همچنان زنده ماند. ایران
- ۵- از فیلسوفان بزرگ عصر صفوی می توان به .... و ..... اشاره کرد. ملاصدرا- میرداماد (شیخ بهایی - فندرسکی)
- ۶- ملاصدرا ابتدا به حلقه درس .... پیوست. سپس به پیشنهاد استاد، به درس فلسفه ..... وارد شد. شیخ بهایی - میرداماد
- ۷- به ترتیب بنیان گذار حوزه فلسفی اصفهان ..... است و مفسر فلسفه ابن سینا به روش اشراقی .... بود. میرداماد - میرداماد
- ۸- الاسفار الاربعه ملاصدرا که به ..... مشهور است یک دایره المعارف ..... به شمار می رود. اسفار - فلسفی
- ۹- کتاب شواهد الربوبیه کتابی .... است که با شیوه .... تدوین یافته و از کتاب های اولیه ملاصدرا به حساب می آید. فلسفی- اشراقی
- ۱۰- موضوع بحث دو کتاب .... و .... ملاصدرا درباره قرآن می باشد. مفاتیح الغیب - اسرار الآیات
- ۱۱- کتاب المبدأ والمعاد ملاصدرا شامل مباحث .... و ..... است. خداشناسی - معادشناسی
- ۱۲- کتاب کوچک المشاعر درباره .... و موضوعات پیرامون آن و کتاب حدوث العالم درباره چگونگی .... از نظر فلسفی است. وجود - خلق جهان
- ۱۳- فلسفه ای که ملاصدرا بنیان گذاشت « حکمت ..... » نامیده می شود. متعالیه
- ۱۴- حکمت متعالیه، نتیجه تکاملی ..... و ..... و نیز انس دائمی وی با وحی الهی و قرآن کریم بود. فلسفه مشاء - فلسفه اشراق
- ۱۵- در شخصیت وجودی ملاصدرا برهان عقلی و ..... قلبی و ..... قرآنی با هم الفت یافته است. شهود - وحی
- ۱۶- از جمله منابع حکمت متعالیه می توان به ..... و ..... اشاره کرد. فلسفه مشاء - فلسفه اشراق (عرفان اسلامی - تعالیم قرآنی)
- ۱۷- اصل ..... بنیادی ترین اصل فلسفی ملاصدراست. اصالت وجود
- ۱۸- به نظر ملاصدرا، از هر چیز خارجی دو مفهوم .... و .... به ذهن متبادر می شود. وجود - ماهیت
- ۱۹- به نظر ملاصدرا، مفهوم ..... در میان همه اشیا مشترک است اما هر شیئی ..... خاص خود را دارد. وجود - ماهیت
- ۲۰- به عقیده ملاصدرا، .....، جنبه تمایز و اختلاف اشیاست و .....، وجه وحدت آنها. ماهیت - وجود
- ۲۱- به عقیده ملاصدرا، همه اشیا عالم در .... با هم تفاوتی ندارند اما از حیث ..... با هم متفاوت اند. بودن - ماهیت
- ۲۲- به عقیده ملاصدرا، وجود بیانگر .... موجودات و ماهیت بیانگر ..... موجودات است. وحدت - کثرت
- ۲۳- به عقیده ملاصدرا، کثرت و وحدت به ترتیب اوصاف ..... و ..... هستند. ماهیت - وجود
- ۲۴- ملاصدرا طی مباحث مفصلی ثابت می کند که واقعیت خارجی، مصداق مفهوم .... است نه ..... وجود - ماهیت
- ۲۵- طبق نظر ملاصدرا، مفهوم ..... دارای اصالت است. امتحان نهایی دی ۹۷
- ۲۶- طبق نظر ملاصدرا، مفهوم ..... اصیل است. امتحان نهایی شهریور ۹۸
- ۲۷- ملاصدرا با تکیه بر اصالت وجود ثابت می کند که واقعیت خارجی امری .... است که همان اصل .... اشیاست. واحد - هستی
- ۲۸- به عقیده ملاصدرا، .... حقیقتی واحد است که مراتب و درجاتی عالی دارد و به اصطلاح منطق دانان، حقیقتی ... است. وجود- مشکک
- ۲۹- تشکیک وجود به معنی شدت و ضعف داشتن وجود مانند شدت و ضعف در .... است. نور
- ۳۰- ملاصدرا اصول و مباحث ابتکاری و بدیعی مانند ..... عالم طبیعت دارد. حرکت جوهری
- ۳۱- حوزه درس .... در قم یکی از پررونق ترین حوزه های فلسفی بود. امام خمینی
- ۳۲- بزرگ ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی ..... است. علامه طباطبایی
- ۳۳- علامه طباطبایی در کتاب « اصول فلسفه و روش رئالیسم » به نقد ارکان ..... می پردازد. ماتریالیسم
- ۳۴- کتاب تفسیر ..... علامه طباطبایی اثر گران قدری است که از نظر استاد شهید مطهری، در تاریخ اسلام بی نظیر است. المیزان
- ۳۵- یکی از فلاسفه بزرگ اروپایی به نام ..... در جلسات متوالی علامه طباطبایی حضور و گفت و گو داشت که حاصل این گفت و گوها در کتابی با عنوان ..... به چاپ رسیده است. هانری کربن - شیعه

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط می باشد.

- ۱- می توان آغاز ظهور اسلام تا ابتدای حکومت صفویان را دوره متقدم و از عصر صفویه تا دوره معاصر را دوره متأخر تفکر فلسفی نامید. درست
- ۲- فلسفه، در همان ابتدا رقیبی به نام علم کلام داشت. درست
- ۳- فیلسوفان اسلامی می خواستند از طریق عقل و استدلال از معارف دینی دفاع کنند. نادرست
- ۴- بسیاری از متکلمان با فلسفه موافق بودند و از فیلسوفان انتقاد نمی کردند. نادرست
- ۵- برخی از انتقادهای متکلمان چنان شدید بود که فلسفه را پس از ابن سینا، در بخش هایی از جهان اسلام به رکود کشاند. درست
- ۶- در ایران، انتقادهای متکلمان، تأثیر کمتری داشت و فلسفه همچنان زنده ماند. درست
- ۷- در اصفهان علم و دانش رونق گرفت و فیلسوفان بزرگی ظهور کردند که سبب شد فلسفه وارد مرحله جدیدی شود. درست
- ۸- میرداماد، شیخ بهایی، میرفندرسکی و ملاصدرا از فیلسوفان بزرگ عصر صفویه هستند. درست
- ۹- میرداماد، بنیان گذار حوزه فلسفی اصفهان بود. درست
- ۱۰- میرداماد بعنوان یک فیلسوف مشائی می خواست حکمت مشاء را با حکمت اشراق درآمیزد و فلسفه مشائی را تفسیری اشراقی کند. درست
- ۱۱- اسفار اربعه، دایره المعارف فلسفی ملاصدراست. درست
- ۱۲- ملاصدرا با الهام از سفر چهار مرحله ای عارفان، کتاب اسفار اربعه را تقسیم بندی و تنظیم کرده است. درست
- ۱۳- شواهد الربوبیه کتابی عرفانی است که با شیوه اشراقی تدوین یافته و از کتاب های اولیه ملاصدرا به حساب می آید. نادرست
- ۱۴- کتاب المبدأ والمعاد خلاصه نیمه دوم اسفار و شامل مباحث فلسفی و معرفت شناسی است. نادرست
- ۱۵- کتاب المشاعر، درباره وجود و موضوعات پیرامون آن و کتاب حدوث العالم درباره چگونگی خلق جهان از نظر فلسفی است. درست
- ۱۶- فلسفه ملاصدرا به نام حکمت متعالیه نتیجه تکاملی «فلسفه مشاء» و «فلسفه اشراق» و انس دائمی با وحی الهی و قرآن بود. درست
- ۱۷- در شخصیت وجودی ملاصدرا برهان عقلی و شهود قلبی و وحی قرآنی با هم الفت یافته است. درست
- ۱۸- اصالت وجود، بنیادی ترین اصل فلسفی ملاصدرا بر سایر مباحث فلسفی مانند واجب و ممکن تأثیری عمیق داشت و رنگ دیگری به آنها داد. درست
- ۱۹- به نظر ملاصدرا، از هر چیز خارجی دو مفهوم وجود و «ماهیت» به ذهن ما متبادر می شود. درست
- ۲۰- به نظر ملاصدرا، مفهوم وجود در میان همه اشیا مشترک است. درست
- ۲۱- به نظر ملاصدرا، وجود، جنبه تمایز و اختلاف اشیاست و ماهیت، وجه وحدت آنها. نادرست
- ۲۲- به عقیده ملاصدرا، وجود بیانگر وحدت موجودات و ماهیت بیانگر کثرت موجودات است. درست
- ۲۳- به نظر ملاصدرا، همه اشیا عالم در بودن با هم تفاوتی ندارند اما از حیث ماهیت با هم متفاوت اند. درست
- ۲۴- ملاصدرا طی مباحث مفصلی ثابت می کند که واقعیت خارجی، مصداق مفهوم «ماهیت» است. نادرست
- ۲۵- به عقیده ملاصدرا، آنچه واقعیت خارجی را تشکیل می دهد، وجود است نه ماهیت. درست
- ۲۶- ملاصدرا با تکیه بر اصالت وجود نتیجه می گیرد که واقعیت خارجی امری واحدی است که همان اصل هستی اشیاست. درست
- ۲۷- ملاصدرا با تکیه بر اصالت وجود نتیجه می گیرد که اشیا و موجودات مختلف در حقیقت هستی با هم وحدت دارند. درست
- ۲۸- به عقیده ملاصدرا، وجود، حقیقتی واحد است اما این حقیقت واحد، مراتب و درجاتی عالی دارد. درست
- ۲۹- به عقیده ملاصدرا، تشکیک وجود، به معنی شدت و ضعف داشتن وجود مانند شدت و ضعف در نور است. درست
- ۳۰- به نظر ملاصدرا، همانگونه که نور، حقیقتی یگانه است اما شدت و ضعف دارد. ماهیت نیز همین گونه است. نادرست
- ۳۱- به نظر ملاصدرا، وجود قوی برخلاف، وجود ضعیف با چیزی خارج از خود ترکیب نشده است، زیرا خارج از وجود، چیزی نیست. نادرست
- ۳۲- ملاصدرا اصول و مباحث ابتکاری و بدیع متفاوتی از جمله «حرکت جوهری» دارد. درست
- ۳۳- حوزه درس امام خمینی در قم یکی از پررونق ترین حوزه های فلسفی بود. درست
- ۳۴- استاد علامه طباطبایی از بزرگ ترین شخصیت فلسفی معاصر و وارث حکمای بزرگ اسلامی به شمار می آید. درست
- ۳۵- علامه طباطبایی در کتاب «اصول فلسفه و روش رئالیسم» تنها به نقد ارکان ماتریالیسم می پردازد. نادرست
- ۳۶- کتاب تفسیر «المیزان» علامه طباطبایی اثر گران قدری است که از نظر استاد شهید مطهری، در تاریخ اسلام بی نظیر است. درست

سوالات تستی

۱- می توان درباره متکلمان گفت :

(۱) می خواستند از طریق عقل و استدلال از معارف دینی دفاع کنند .

(۲) همه متکلمان با فلسفه مخالف بودند و از فیلسوفان انتقاد می کردند.

(۳) برخی از این انتقادهای آن قدر شدید بود که فلسفه را پس از ابن سینا، در ایران به رکود کشاند .

(۴) در اصفهان، رونق گرفت و متکلمان بزرگی ظهور کردند و علم کلام وارد مرحله جدیدی شد.

۲- کدام یک جزء آثار آغاز حکومت صفویه شمرده می شود و از فیلسوفان بزرگ این دوره می توان به ..... و ..... اشاره کرد.

(۱) رونق گرفتن علم و دانش - میرداماد - میرزا علی آقا قاضی

(۲) ظهور فیلسوفان بزرگ و ورود فلسفه به مرحله جدید - شیخ بهایی - میرزا علی آقا قاضی

(۳) رونق گرفتن علم و دانش - ملاصدرا - میرزا ابوالحسن رفیعی قزوینی

(۴) ظهور فیلسوفان بزرگ و ورود فلسفه به مرحله جدید - ملاصدرا - میرفندرسکی

۳- صدرالمتألهین در ابتدا به حلقه درس چه کسی رفت و فلسفه را نزد چه کسی آموخت ؟

(۱) حاج میزا علی آقا قاضی - میرداماد (۲) شیخ بهایی - میرداماد

(۳) حاج میزا علی آقا قاضی - شیخ بهایی (۴) شیخ بهایی - آقا سید حسین بادکوبه ای

۴- مفسر فلسفه اسلامی به روش اشراقی که بود و کدام حکیم رسماً حکمت متعالیه را بنیان گذاشت؟

(۱) میرداماد - ابن سینا (۲) صدرالمتألهین - میرداماد (۳) میرداماد - ملاصدرا (۴) صدرالمتألهین - ابن سینا

۵- کدام متفکر فلسفه ابن سینا را به روش اشراقی کرد و حکمت متعالیه نتیجه تکاملی کدام مکاتب فکری گذشته است ؟

(۱) صدرالمتألهین - مشاء و اشراق (۲) صدرالمتألهین - اشراق و وحی قرآنی (۳) میرداماد - اشراق و کلام (۴) میرداماد - مشاء و اشراق

۶- کدام مورد درباره میرداماد درست نیست ؟

(۱) بنیان گذار حوزه فلسفی اصفهان بود. (۲) بزرگترین احیاگر فلسفه مشایی بود .

(۳) حکمت مشاء را با حکمت اشراق در آمیخت (۴) مفسر فلسفه مشاء به روش اشراقی بود.

۷- کدام بیان در مورد علم لدنی درست نیست ؟ کنکور سراسری خارج کشور ۹۱

(۱) علم لدنی بدون کتاب و معلم و اندیشه دریافت می شود و آموزش نقشی در آن ندارد .

(۲) به نظر همه حکیمان و فیلسوفان ، علم لدنی از دیگر دانش ها قوی تر و استوارتر است.

(۳) در قرآن آیاتی وجود دارد که می توان در اثبات علم لدنی به آن استشهاد کرد.

(۴) به اعتقاد صدرالمتألهین امکان ندارد کسی قرآن را فهمیده باشد و علم لدنی را انکار کند.

۸- دایره المعارف فلسفی ملاصدرا ، کتاب ..... است و کتاب ..... کتابی فلسفی است که با شیوه اشراقی تدوین یافته است.

(۱) اسفار - المشاعر (۲) اسفار - شواهد الربوبیه (۳) المبدأ و المعاد - شواهد الربوبیه (۴) المبدأ و المعاد - اسفار

۹- موضوع کتاب المبدأ و المعاد ، حدوث العالم و المشاعر است و کدام کتاب مانند المبدأ و المعاد است اما در حجمی کوچکتر؟

(۱) خداشناسی و معاد شناسی - چگونگی خلق جهان از نظر فلسفی - وجود - المظاهر الالهیه

(۲) خداشناسی و معاد شناسی - چگونگی خلق جهان از نظر فلسفی - وجود - مفاتیح الغیب

(۳) خداشناسی و معاد شناسی - وجود - چگونگی خلق جهان از نظر فلسفی - المظاهر الالهیه

(۴) خداشناسی و معاد شناسی - وجود - چگونگی خلق جهان از نظر فلسفی - مفاتیح الغیب

۱۰- میزان و ملاک فلسفی بودنِ یک متن یا سخن نزد ملاصدرا در کدام گزینه آمده است ؟

(۱) متکی بر عقل و استدلال عقلی - متکی بر شهود قلبی و بیان نقلی

(۲) به موضوع فلسفه مربوط باشد- از شهود یا وحی الهی بهره برده باشد.

(۳) به موضوع موجود بما هو موجود مربوط باشد - متکی بر شهود قلبی و بیان نقلی

(۴) متکی بر عقل و استدلال عقلی - به موضوع موجود بما هو موجود مربوط باشد.

۱۱- چه کسی عرفان را وارد مرحله جدیدی کرد و عرفان نظری را بنیان نهاد و به کدام لقب ملقب شد و کدام اثر از اوست؟

(۱) محیی الدین - شیخ اکبر - فصوص الحکم (۲) ابن عربی - شیخ الرئیس - فصوص الحکم

(۳) محیی الدین - شیخ اکبر - المشاعر (۴) ابن عربی - شیخ الرئیس - فتوحات مکیه

۱۲- آن گاه که واقعیت خارجی را به وجود نسبت دهیم ، چه چیز اثبات شده است و اگر مفهومی به نحو یکسان بر افراد خود صدق کند ، کدام مفهوم تحقق پیدا کرده است ؟

(۱) اصالت ماهیت - تشکیک (۲) اصالت ماهیت - متواپی (۳) اصالت وجود - تشکیک. (۴) اصالت وجود - متواپی

۱۳- به عقیده ملاصدرا ، آنچه واقعیت خارجی یک شی را تشکیل می دهد و در خارج اصالت دارد..... است نه .... و از آنجا که هر وجودی با تعینی خاص در خارج هست، از این تعین خاص مفهوم ..... به دست می آید .

(۱) ماهیت - وجود - ماهیت (۲) وجود - ماهیت - ماهیت

(۳) ماهیت - وجود - وجود (۴) وجود - ماهیت - وجود

۱۴- کدام مورد در توضیح مفهوم اصالت در بحث اصالت وجود یا ماهیت مناسب تر است ؟ کنکور سراسری ۹۶

(۱) آن چیز که قائم به چیز دیگر نیست (۲) مفهومی که دارای منشاء واقعی است

(۳) چیزی که دارای نوعی مصداق باشد (۴) آنچه واقعیت را تشکیل می دهد

۱۵- کثرت و وحدت به ترتیب اوصاف ... و..... وجود هستند و مفهوم ..... در میان همه اشیا مشترک است و .... جنبه تمایز و اختلاف آنهاست.

(۱) ماهیت - وجود - ماهیت - وجود (۲) وجود - ماهیت - ماهیت - وجود

(۳) ماهیت - وجود - وجود - ماهیت (۴) وجود - ماهیت - وجود - ماهیت

۱۶- بر اساس اعتقاد به اصالت وجود ، واقعیت خارجی امری .... است و همان اصل ..... اشیاست و موجودات مختلف در حقیقت هستی با هم ..... دارند.

(۱) واحد - هستی - وحدت (۲) کثیر - هستی - کثرت

(۳) کثیر - چیستی - وحدت (۴) واحد - چیستی - کثرت

۱۷- محمول واحدی که تمام .... را شامل می شود، همان .... است که امری .... می باشد . کنکور سراسری ۸۴

(۱) واقعیات - وجود - مشکک و ذومراتب . (۲) موجودات - ماهیت - مشکک و ذومراتب .

(۳) موجودات - ماهیت - مطلق و تشکیک ناپذیر . (۴) واقعیات - وجود - مطلق و تشکیک ناپذیر .

۱۸- بر اساس اعتقاد به اصالت وجود ، آثار مختلف موجودات را بهتر است به کدام مورد استناد کنیم؟ کنکور سراسری خارج کشور ۹۷

(۱) مرتبه وجودی هر موجود. (۲) نوع هر موجود

(۳) حقیقت وجود هر موجود (۴) خود مفهوم وجود

۱۹- کاربرد مفهوم کلی انسان بر افرادش و کاربرد مفهوم کلی حیوان بر افرادش به ترتیب، موصوف به کدام وصف است؟ کنکور سراسری ۸۴

۱) مشکک - متواطی ۲) متواطی - متواطی ۳) متواطی - مشکک ۴) مشکک - مشکک .

۲۰- حوزه درس کدام شخصیت در قم یکی از پررونق ترین حوزه های فلسفی بود و کدام شخصیت پایه های فلسفی خود را بر درس آن حوزه استوار ساخته بود؟

۱) امام خمینی - استاد مطهری ۲) امام خمینی - دکتر بهشتی ۳) علامه طباطبایی - آیت الله جوادی آملی ۴) علامه طباطبایی - آیت الله جوادی آملی
۲۱- کدام مورد درباره امام خمینی درست نیست؟

۱) حوزه درس امام خمینی در قم یکی از پررونق ترین حوزه های فلسفی بود.

۲) شخصیت های فلسفی معاصر، بعد از حضور در درس علامه طباطبایی، سال ها از درس های فلسفی امام بهره بردند.

۳) امام بسیاری از مباحث صدرالمتألهین را با قریحه ای بی نظیر چنان تفسیر عرفانی می کرد که گاه از سطح بیان ملاصدرا فراتر بود.

۴) امام ایشان در طرح مسائل عرفانی و ربط حکمت متعالیه با اصول عرفانی استعدادی کم نظیر داشت و گاه به نکاتی کاملاً تازه اشاره می کرد

۲۲- عبارت " آن بزرگوار در سال ۱۲۸۱ هجری شمسی در تبریز متولد شد و در سال ۱۳۰۴ عازم نجف گردید درباره زندگی کدام حکیم است و کدام اثر از اوست؟

۱) علامه طباطبایی - تفسیر المیزان ۲) علامه طباطبایی - شرح مبسوط منظومه

۳) سید مرتضی علم الهدی - شرح مبسوط منظومه ۴) سید مرتضی علم الهدی - نهایه الحکمه

۲۳- کدام مورد درباره علامه طباطبایی درست نیست؟

۱) فعالیت علمی علامه طباطبایی در زمانی آغاز شد که اندیشه های جدید و مکتب های فلسفی از اروپا به ایران آمده بودند .

۲) فعالیت علمی علامه طباطبایی در زمانی آغاز شد که تفکرات ماتریالیستی و مکتب مارکسیسم در حال گسترش در ایران بود.

۳) علامه در کتاب اصول فلسفه و روش رئالیسم فقط ، ارکان ماتریالیسم را نقد می کند .

۴) کتاب تفسیر « المیزان » علامه طباطبایی اثر گران قدری است که از نظر استاد شهید مطهری، در تاریخ اسلام بی نظیر است.

« من اعتر بغير الله ذل »

حیدر جلالی دبیر فلسفه و منطق شهرستان سوسنگرد

شهریورماه ۹۸